

E DREJTA PËR QASJE NË INFORMIM, PARAKUSHT KYÇ PËR LIRINË E SHPREHJES

Neni 10 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut nuk parasheh të drejtë të përgjithshme për qasje në informim. Ai nuk u imponon shteteve anëtare detyrime pozitive për të mbledhur dhe shpërndarë informacione të cilat nuk i ka kërkuar askush. Megjithatë, praktika e kohëve të fundit gjyqësore e Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut vë në pah se Konventa është instrument i gjallë i cili duhet të interpretohet në dritën e kushteve të sotme, të cilat e kanë fuqizuar atë për të bërë një interpretim më të gjerë të nocionit të "lirisë për të marrë informacion" që përfshin njohjen e një të drejte për qasje në informim. Duke i ikur praktikës së saj të mëhershme gjyqësore, Gjykata qartazi ishte e mendimit se e drejta e qasjes në informacione që mbahen nga autoritetet publike ishte brenda fushës së Nenit 10 të Konventës.

Prandaj, një e drejtë dhe detyrim i tillë mund të lindë, së pari, kur zbulimi i informacionit është imponuar nga një urdhër gjyqësor që kishte fituar fuqinë ligjore dhe, së dyti, në rrethana kur qasja në informim është thelbësore për ushtrimin e lirisë së një personi për të marrë dhe dhënë informacion dhe kur mohimi i kësaj do të ndërhynte në atë të drejtë.

Për të përfituar nga mbrojtja e Nenit 10, informatat, të dhënat ose dokumentet në të cilat kërkohet qasje duhet të përmbushin testin që të jenë me interes publik në mënyrë që të nxisin një nevojë për zbulimin e tyre. Një nevojë e tillë mund të ekzistojë, *mes tjerash*, kur zbulimi siguron transparencë për mënyrën e kryerjes së punëve publike dhe për çështje me interes për shoqërinë në tërësi. Interesi publik po ashtu ka të bëjë me çështje që prekin publikun deri në atë masë sa që mund të interesohet në mënyrë legjitime për to. Kjo përfshin çështje të cilat kanë potencial të nxisin kundërtënie të konsiderueshme në lidhje me çështje të rëndësishme shoqërore ose për të cilat publiku do të kishte interes të informohej.

Fakti që informacioni i kërkuar është i gatshëm dhe i disponueshëm përbën kriter të rëndësishëm në vlerësimin e përgjithshëm nëse refuzimi për të dhënë atë informacion mund të konsiderohet si ndërhyrje në lirinë e "marrjes dhe dhënies së informacionit" e cila mbrohet me nenin 10 të Konventës.

¹ Ky dokument paraqet një përzgjedhje jo të plotë të instrumenteve të KiE-së dhe praktikës gjyqësore përkatëse të GJEDNJ-së. Qëllimi i tij është të përmirësojë vetëdijësimin për veprimet ose mosveprimet e autoriteteve kombëtare që mund të përbëjnë pengesë sipas nenit 10 të Konventës. Ky informacion nuk është vlerësim ligjor i alarmimeve dhe nuk duhet të trajtohet ose të përdoret si i tillë.

Ky dokument është përkthyer në gjuhën shqipe në kuadër të projektit "Liria e Shprehjes dhe Liria e Mediave në Kosovë* 2 pjesë e programit të përbashkët të Bashkimit Evropian dhe Këshillit të Evropës "Instrumenti Horizontal për Ballkanin Perëndimor dhe Turqinë 2019-2022". Pikëpamjet e shprehura këtu në asnjë rast nuk mund të merren bazë për të reflektuar opinionin zyrtar të Bashkimit Evropian

@ 2021 Këshilli i Evropës. Të gjitha të drejtat e rezervuara. I licencuar në Bashkimin Evropian sipas kushteve të miratuara. Asnjë pjesë e këtij botimi nuk mund të përkthehet, riprodhohet ose të transmetohet në çfarëdo forme ose përmes çfarëdo mjeti, qoftë elektronik (CD-Rom, Internet, etj.) apo mekanik, përfshirë fotokopjimin, regjistrimin apo çfarëdo sistemi depozitimi ose marrjeje informacioni, pa lejen paraprake me shkrim nga Drejtoria e Komunikimit (F-67075 Strasburg Cedex ose publishing@coe.int). 6

* Ky përkufizim është pa paragjykim ndaj qëndrimeve për statusin, dhe është në pajtim me Rezolutën e Këshillit të Sigurisë të Kombeve të Bashkuara 1244/1999 dhe Opinionin e GJND-së mbi shpalljen e pavarësisë së Kosovës.

Refuzimi i autoriteteve për të dhënë emrat e mbrojtësve publikë dhe numrin e emërimeve të tyre: shkelje

**Magyar Helsinki Bizottság k. Hungarisë [GC] -
[18030/11](#) Aktgjykimi 8.11.2016**

Rasti kishte të bënte me refuzimin e autoriteteve për të siguruar informacion në lidhje me punën e avokatit mbrojtës të caktuar *sipas detyrës zyrtare*, pasi autoritetet e kishin klasifikuar atë informacion si të dhënë personale që nuk ishte subjekt i zbulimit sipas ligjit hungarez.

Gjykata theksoi se informacioni që i ishte kërkuar policisë nga OJQ-ja parashtruese ishte i nevojshëm që ajo të përfundonte studimin mbi funksionimin e sistemit të mbrojtësve publikë që po kryente në cilësinë e saj si organizatë joqeveritare për të drejtat e njeriut, me qëllim që t'u kontribuonte diskutimeve mbi një çështje me interes të qartë publik. Sipas pikëpamjes së Gjykatës, duke i mohuar parashtruesit qasjen në informacionin e kërkuar, autoritetet vendore kishin dëmtuar ushtrimin e lirisë së OJQ-së për të marrë dhe për të dhënë informacion, në një mënyrë duke goditur thelbin e të drejtave të tyre sipas Nenit 10.

Gjykata gjeti në veçanti se të drejtat e privatësisë së mbrojtësve publikë nuk do të ishin prekur negativisht nëse kërkesa e OJQ-së parashtruese për informacion ishte plotësuar, sepse megjithëse kërkesa për informacion kishte të bënte pa dyshim me të dhëna personale, ajo nuk përbënte informacione jashtë domenit publik.

Gjykata po ashtu vendosi që ligji hungarez, siç interpretohet nga gjykatat vendore, kishte përjashtuar çdo vlerësim të njëmendtë të të drejtave të lirisë së shprehjes së OJQ-së parashtruese dhe konsideroi se në rastin në fjalë, çdo kufizim i publikimit të propozuar të OJQ-së parashtruese - që kishte për qëllim të kontribuonte në një debat mbi një çështje me interes të përgjithshëm - duhej t'i ishte nënshtruar shqyrtimit maksimal.

Së fundmi, Gjykata vlerësoi se argumentet e Qeverisë nuk ishin të mjaftueshme për të treguar se ndërhyrja për të cilën u ankua ishte "e nevojshme në një shoqëri demokratike" dhe vendosi që, pavarësisht nga diskrecioni i lënë shtetit të paditur ("marzha e vlerësimit") nuk kishte pasur një marrëdhënie të arsyeshme proporcionaliteti midis masës së kundërshtuar (refuzimi për të dhënë emrat e avokatëve mbrojtës *sipas detyrës zyrtare* dhe sa herë ishin caktuar të veprojnë si avokatë në juridiksione të caktuara) dhe qëllimit legjitim të ndjekur (mbrojtjen e të drejtave të të tjerëve).

Përfundimi: shkelje e nenit 10 të Konventës

Dënimi penal i gazetarit hetues për sigurimin, në shkelje të sekretit zyrtar, të informacionit në lidhje me dënimet e mëhershme të personave privatë

**Dammann k. Zvicrës - [77551/01](#)
Aktgjykimi 25.4.2006**

Në këtë rast, Gjykata Evropiane vendosi për herë të parë se mbledhja e informacionit ishte hap përgatitor kyç në gazetari dhe pjesë e qenësishme dhe e mbrojtur e lirisë së shtypit.

Faktet e rastit: Si reporter për një gazetë ditore, parashtruesi vendosi të hetojë një grabitje të madhe që kishte ndodhur pas një thyerjeje të një zyreje postare në Cyrih. Si pjesë e këtij hetimi, ai telefonoi në numrin e përgjithshëm të Zyrës së Prokurorit Publik. Pasi që asnjëri nga prokurorët publikë nuk ishte në

dispozicion, parashtruesi i dha një asistenteje administrative një listë me emrat e personave që ishin arrestuar në lidhje me grabitjen dhe i kërkoi asaj informacione nëse individët në fjalë kishin ndonjë dënim të mëhershëm. Pasi i nxori nga baza e të dhënave, asistentja ia dërgoi parashtruesit një faks që përmbante informacionet që ai kishte kërkuar. Parashtruesi nuk i kishte publikuar informatat, as nuk i kishte përdorur ato për ndonjë qëllim tjetër. Megjithatë, me sa duket ai ia kishte treguar faksin një polici, i cili raportoi incidentin tek autoritetet ndjekëse. Pastaj u ngrit një proces penal ndaj parashtruesit, i cili u ndoq penalisht pse kishte shtyrë një person tjetër për të zbuluar sekrete zyrtare. Ai u shpall i pafajshëm në shkallën e parë dhe u dënua nga apeli me gjobë penale prej afërsisht 325 eurosh. Gjykata e Apelit konsideronte në veçanti që parashtruesi, si reporter me përvojë, duhej ta ketë ditur që asistentja ishte e obliguar ta ruante sekretin profesional dhe se informatat rreth atyre që ishin të përfshirë në procedurë penale ishin konfidenciale dhe se asnjë prokuror publik nuk do të kishte rënë dakord ta plotësonte kërkesën e tij. Gjykata vuri në dukje se interesi i individëve për ruajtjen e jetës së tyre private mbizotëronte çdo interes publik, veçanërisht pasi në atë fazë ishte e pamundur të dihej nëse personat në fjalë në fund të fundit do të dënoheshin apo jo për veprat për të cilat dyshoheshin.

Gjykata Evropiane konsideroi se të dhënat në lidhje me regjistrin penal të një të dyshuari duhej të kishin mbrojtje të duhur. Megjithatë, këto informata mund të ishin siguruar me mjete të tjera, për shembull duke u konsultuar me raportet e praktikës gjyqësore ose arkivat e shtypit. Andaj, arsyet në të cilat ishin mbështetur autoritetet zvicerane për të justifikuar gjobitjen e parashtruesit nuk dukeshin "të rëndësishme dhe të mjaftueshme", meqenëse detajet në fjalë kishin qenë në domenin publik. Në lidhje me argumentin e gjykatave zvicerane se parashtruesi duhej ta kishte ditur që informacioni që kishte kërkuar ishte konfidencial, Gjykata vlerësoi se Qeveria Zvicerane duhej të mbante një pjesë të madhe të përgjegjësisë për veprimin e pamatur të asistentes në zyrën e prokurorit publik, sidomos pasi që parashtruesi me sa duket nuk e kishte mashtruar, kërcënuar ose nuk i kishte bërë presion për të zbuluar informacionin e dëshiruar. Për më tepër, asnjë dëm nuk ishte shkaktuar të drejtave të personave në fjalë. Ndonëse mund të ketë pasur një rrezik, në një moment të caktuar, të ndërhyrjes në të drejtat e personave të tjerë, rreziku ishte zhdukur pasi vetë parashtruesi kishte vendosur vetë të mos publikonte informacionin në fjalë.

Për më tepër, ndonëse dënimi i shqiptuar parashtruesit nuk kishte qenë shumë i ashpër, ajo që kishte rëndësi nuk ishte se ai ishte dënuar me gjobë të vogël, por që ishte dënuar. Përderisa gjoba nuk e kishte penguar parashtruesin të shprehej, dënimi i tij gjithsesi përbënte një lloj censure që kishte të ngjarë ta dekurajonte atë që të niste hulumtime, që ishin pjesë e pandashme e punës së tij, me synimin për të përgatitur një artikull shtypi të mbështetur në informata mbi një temë aktuale. Duke ndëshkuar, siç kishte ndodhur, një hap që ishte ndërmarrë para botimit, një dënim i tillë ka të ngjarë t'i bëjë gazetarët që të përmbahen për t'i kontribuar diskutimeve publike për çështje që ndikojnë në jetën e komunitetit dhe kështu mund të pengojë shtypin në rolin e tij si ofrues dhe mbikëqyrës i informacionit. Duke qenë kështu, dënimi i parashtruesit nuk kishte qenë proporcional në mënyrë të arsyeshme me ndjekjen e qëllimit legjitim në fjalë, duke pasur parasysh interesin e një shoqërie demokratike në sigurimin dhe ruajtjen e lirisë së shtypit.

Përfundimi: shkelje e nenit 10 të Konventë

Largimi me forcë i gazetarëve nga galeria e shtypit në Parlament ua pamundësoi atyre të merrnin informata të drejtpërdrejta dhe të dorës së parë për ngjarjet që po zhvilloheshin në Parlament

Selmani dhe të tjerët k. ish Republikës Jugosllave të Maqedonisë - [67259/14](#)

Aktgjykimi 9.2.2017

Parashtruesit ishin gazetarë që mbulonin një debat parlamentar kur shpërtheu një përleshje, e provokuar nga një grup deputetësh, duke shkaktuar ndërhyrjen e stafit të sigurisë. Kur parashtruesit refuzuan një urdhër për ta liruar galerinë, ata u larguan me forcë.

Çështja kyçe në procedurat para Gjykatës ishte nëse ndërhyrja e kundërshtuar ishte e nevojshme në një shoqëri demokratike. Çrregullimi në dhomën parlamentare dhe mënyra si autoritetet e trajtuan atë ishin çështje me interes publik legjitim. Prandaj mediat kishin për detyrë të informonin mbi ngjarjen dhe publiku kishte të drejtë të merrte atë informatë.

Gjatë përleshjeve në sallë, parashtruesit ishin spektatorë pasivë të cilët thjesht bënë punën e tyre dhe vëzhgonin ngjarjet. Ata nuk përbënin ndonjë kërcënim për sigurinë publike, rendin në dhomë ose ndryshe. Largimi i tyre përmbante efekte anësore të cilat menjëherë i penguan ata të merrnin informata të dorës së parë dhe të drejtpërdrejta bazuar në përvojën e tyre personale të ngjarjeve që po shpaloseshin në Parlament.

Ato ishin elemente të rëndësishme në ushtrimin e funksioneve gazetareske të parashtruesve, nga të cilat publiku nuk duhej të privohej.

Përfundimi: shkelje e nenit 10 të Konventës.

**Refuzimi për të lejuar qasje në informata të inteligjencës përkundër një vendimi detyrues që urdhëronte zbulimin e tyre, Nisma Rinore për të Drejtat e Njeriut k. Serbisë - [48135/06](#)
Aktgjykimi 25.6.2013**

Parashtruesi ishte një organizatë joqeveritare e cila monitoronte zbatimin e ligjeve të përkohshme me qëllim të sigurimit të të drejtave të njeriut, demokracisë dhe sundimit të ligjit. Në tetor 2005, ajo kërkoi nga agjencia serbe e inteligjencës që ta informonte se sa njerëz i ishin nënshtruar mbikëqyrjes elektronike nga ajo agjenci në vitin 2005. Duke u thirrur në Aktin e Lirisë së Informacionit 2004 agjencia refuzoi. Parashtruesi u ankua te Komisioneri për Informim, i cili gjeti se agjencia kishte shkelur ligjin dhe e urdhëroi atë që t'ia vinte në dispozicion parashtruesit informacionin e kërkuar brenda tri ditësh. Ankesa e agjencisë ishte hedhur poshtë. Në shtator 2008 agjencia e njoftoi parashtruesin se nuk i kishin informatat e kërkuara.

Sipas Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, kur një organizatë joqeveritare përfshihet në çështje me interes publik, ajo ushtron rolin e mbikëqyrësit publik me rëndësi të ngjashme me atë të shtypit. Aktivitetet e parashtruesit kështu garantonin mbrojtjen që parashihej me Konventë, ngjashëm me atë që i jepej shtypit. Meqenëse parashtruesi padyshim ishte përfshirë në mbledhjen legjitime të informatave me interes publik me synimin për t'ua ofruar ato publikut dhe duke kontribuar kështu në debatin publik, kishte pasur ndërhyrje në të drejtën e parashtruesit për liri të shprehjes. Ushtrimi i lirisë së shprehjes mund t'i nënshtrohet kufizimeve, por çdo kufizim i tillë duhej të ishte në përputhje me ligjin e brendshëm. Kufizimet e vendosura nga agjencia e inteligjencës në rastin në fjalë nuk e kishin përmbushur atë kriter. Ndonëse agjencia e inteligjencës më në fund ishte përgjigjur se nuk i mbante ato informata, ajo përgjigje nuk ishte bindëse për shkak të natyrës së tyre (numri i njerëzve që iu nënshtruan mbikëqyrjes elektronike nga ajo agjenci në 2005) dhe përgjigjes fillestare të agjencisë. Ngurrimi kokëfortë i agjencisë serbe të inteligjencës për të përmbushur urdhrin e Komisionerit për Informim kishte qenë në kundërshtim me ligjin e brendshëm dhe ishte i barabartë me arbitraritet.

Përfundimi: shkelje e nenit 10 të Konventës

Përpyekje të vazhdueshme nga autoritetet për t'i ikur respektimit të urdhrin që i obligon ata të japin qasje të pakufizuar në dokumente të ish Shërbimit të Sigurimit të Shtetit

**Kenedi k. Hungarisë -
[31475/05](#) Aktgjykimi
26.5.2009**

Parashtruesi, historian me profesion, i kërkoi Ministrisë së Brendshme qasje në dokumente të caktuara pasi dëshironte të botonte një studim mbi funksionimin e Shërbimit të Sigurimit të Shtetit Hungarez në vitet e gjashtëdhjeta. Pasi kërkesa e tij ishte refuzuar me arsyetimin se dokumentet ishin klasifikuar si sekrete shtetërore, parashtruesi siguroi një urdhër nga një gjykatë rajonale për qasje të pakufizuar pasi argumentoi me sukses se ishte e nevojshme për qëllimet e hulumtimit të tij në vazhdim e sipër të historisë. Pas dështimit të ankesës së saj në Gjykatën Supreme, Ministria ofroi qasje me kusht që parashtruesi të nënshkruante një marrëveshje për konfidencialitet. Parashtruesi refuzoi dhe filloi procedurat e përmbarrimit në tetor të vitit 2000. Sidoqoftë, edhe pas parashtrësive dhe ankesave të përsëritura gjyqësore nga Ministria për arsye të ndryshme, parashtruesit ende nuk i ishte dhënë qasje e pakufizuar në të gjitha dokumentet në fjalë rreth tetë vjet e gjysmë më vonë.

Ankesa e parashtruesit se kjo ia kishte parandaluar botimin e një studimi objektiv mbi funksionimin e Shërbimit të Sigurimit të Shtetit nga dredhite e Ministrisë u shqyrtua në bazë të Nenit 10.

Parashtruesi kishte siguruar një urdhër gjykate që i lejonte atij qasje në dokumente dhe, ndonëse kishte lindur një mosmarrëveshje mbi shkallën e kësaj qasjeje, gjykatat vendore kishin vendosur në mënyrë të përsëritur në favor të parashtruesit në procedurat pasuese të zbatimit dhe kishin gjobitur Ministrinë. Në këto rrethana, ngurrimi kokëfortë i autoriteteve për të përmbushur urdhrat e ekzekutimit, që sipas një vendimi nga Gjykata kishte shkelur kriterin e "kohës së arsyeshme" sipas Nenit 6 § 1 të Konventës, ishte në kundërshtim me ligjin e vendit dhe i barasvlershëm me arbitraritet. Një keqpërdorim i tillë i kompetencave që u janë dhënë autoriteteve nuk mund të karakterizohet si masë "e parashikuar me ligj".

Përfundimi: shkelje e nenit 10 të Konventës

Mohimi i qasjes në informata për një rast të hapur kushtetues,

Társaság a Szabadságjogokért k. Hungarisé - [37374/05](#)

Aktgjykimi 14.4.2009

Në mars 2004 një anëtar i Parlamentit dhe individë të tjerë paraqitën një ankesë për rishikimin e kushtetutshmërisë së ndryshimeve në Kodin Penal në lidhje me veprat e lidhura me drogë. Disa muaj më vonë, parashtruesi, një organizatë joqeveritare për të drejtat e njeriut, aktive në fushën e politikave rreth drogës, kërkoi qasje në ankesën në shqyrtim e sipër. Pa u konsultuar me deputetin, Gjykata Kushtetuese refuzoi kërkesën e parashtruesit duke shpjeguar se ankesat mund të vireshin në dispozicion të palëve të jashtme vetëm me miratimin e ankuesit. Më pas, parashtruesi ngriti një padi në gjykatën rajonale për një urdhër që i kërkonte Gjykatës Kushtetuese t'i jepte asaj qasje në dosje, në përputhje me dispozitat përkatëse të Aktit të të Dhënave 1992. Në një vendim që ishte konfirmuar nga gjykata e apelit, gjykatat rajonale e kishin hedhur poshtë veprimin e parashtruesit pasi gjetën se të dhënat e kërkuara ishin "personale" dhe për këtë arsye nuk mund të jepej qasje pa miratimin e ankuesit. Mbrojtja e të dhënave të tilla nuk mund, sipas mendimit të gjykatave, të mbikalohet nga interesa të tjera të ligjshme, përfshirë qasjen në informata publike.

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut vendosi që, duke pasur parasysh natyrën e aktiviteteve të parashtruesit që përfshijnë çështje gjyqësore për të drejtat e njeriut në fushën e mbrojtjes së lirisë së informimit, parashtruesi ishte një "roje" shoqërore, aktivitetet e të cilit justifikonin mbrojtje të ngjashme nga Konventa me atë që i ofrohej shtypit. Gjykata më tej vuri re se një kërkesë për rishikim abstrakt të kushtetutshmërisë, veçanërisht kur bëhej nga një anëtar i Parlamentit, pa dyshim që përbënte çështje me interes publik. Duke krijuar pengesa administrative dhe duke ia refuzuar qasjen në përmbajtjen e kësaj kërkesë parashtruesit që ishte i përfshirë në mbledhjen legjitime të informatave për çështje me rëndësi publike, autoritetet kishin ndërhyrë në fazën përgatitore të këtij procesi. Për më tepër, monopoli i Gjykatës Kushtetuese mbi informatat në raste të tilla përbënte një formë censure.

Sa u përket meritave, Gjykata vuri në dukje se informacioni i kërkuar nga parashtruesi ishte i gatshëm dhe i disponueshëm dhe nuk kërkonte ndonjë mbledhje të të dhënave nga Qeveria. Në rrethana të tilla, Shtetet kishin obligim të mos pengonin rrjedhën e informacionit të kërkuar nga parashtruesi. Për më tepër, nuk dallohej asnjë referencë për jetën private të deputetit në fjalë në ankesën e tij. Do të ishte fatale për lirinë e shprehjes në sferën e politikës nëse figurat publike do të ishin në gjendje të censuronin shtypin dhe debatin publik në emër të të drejtave të tyre të personalitetit. Së fundmi, Gjykata konsideroi se pengesat e krijuara për të penguar qasjen në informata me interes publik mund të dekurajojnë ata që punojnë në media ose fusha të ngjashme nga kryerja e rolit të tyre jetik të "mbikëqyrësit publik" dhe kështu të ndikojnë në mundësinë e tyre për të siguruar informacion të saktë dhe të besueshëm.

Përfundimi: shkelje e nenit 10 të Konventës

Refuzimi nga një autoritet rajonal për të ofruar kopje të vendimeve të tij një shoqate dëshironte të studionte ndikimin e transferimeve të pronave në tokë bujqësore dhe pyjore

Österreichische Vereinigung zur Erhaltung, Stärkung und Schaffung eines wirtschaftlich gesunden land-und forstwirtschaftlichen Grundbesitzes k. Austrisë - [39534/07](#)

Aktgjykimi 28.11.2013

Parashtruesi ishte një shoqatë e regjistruar qëllimet e së cilës ishin të hulumtonin ndikimin në shoqëri të transferimit të pronësisë së tokës bujqësore dhe pyjore dhe të jepnin mendime mbi projekt-legjislacionin përkatës. Në lidhje me këtë, në prill të vitit 2005, shoqata i kërkoi Komisionit të Tiroilit për Transaksione të Pronave të Patundshme, një autoritet rajonal miratimi i të cilit kërkohet për transaksione të caktuara të tokës bujqësore dhe pyjore, t'i siguronte asaj kopjet e të gjitha vendimeve që kishte lëshuar që nga fillimi i vitit. Ajo pranonte që detajet rreth palëve dhe informacionet të tjera të ndjeshme të fshiheshin dhe të ofroi edhe mbulimin e shpenzimeve për këtë punë. Komisioni refuzoi duke u thirrur në mungesë të kohës dhe personelit. Vendimi i tij u mbështet nga gjykatat vendore.

Gjykata Evropiane shqyrtoi nëse arsyet e dhëna nga autoritetet vendore për refuzimin e kërkesës së shoqatës ishin "të rëndësishme dhe të mjaftueshme" në rrethanat specifike të rastit. Ishte e vërtetë që kërkesa për informacion në rastin në fjalë nuk ishte e kufizuar në një dokument të veçantë, por kishte të bënte me një seri vendimesh të lëshuara për një periudhë kohe. Veç kësaj, nevoja për t'i bërë vendimet anonime dhe për t'i dërguar kopje shoqatës do të kërkonte burime të konsiderueshme. Sidoqoftë, shoqata kishte pranuar që të dhënat personale do të duhej të hiqeshin nga vendimet dhe kishte ofruar të rimbursonte koston e përgatitjes dhe dërgimit me postë të kopjeve të kërkuara. Për më tepër, ishte e habitshme si asnjë nga vendimet e Komisionit - një autoritet publik përgjegjës për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve rreth "të drejtave civile" - nuk ishte publikuar, në mënyrë elektronike ose ndryshe.

Si përmbledhje, arsyet në të cilat ishin mbështetur autoritetet vendore për refuzimin e kërkesës së shoqatës për qasje në vendimet e Komisionit ishin "të rëndësishme", por jo "të mjaftueshme". Përderisa nuk i përkiste Gjykatës të përcaktonte se si Komisioni duhej t'i kishte dhënë shoqatës qasje në vendimet e tij, refuzimi i plotë për t'i dhënë asaj qasje në ndonjë nga vendimet e tij ishte joproporcional dhe nuk mund të konsiderohej si i nevojshëm në një shoqëri demokratike.

Përfundimi: shkelje e nenit 10 të Konventës

INSTRUMENTE TË TJERA TË RËNDËSISHME TË KËSHILLIT TË EVROPËS

Rekomandimi Rec(2002)2 i Komitetit të Ministrave për shtetet anëtare mbi qasjen në dokumente zyrtare

"Shtetet anëtare duhet të garantojnë të drejtën e secilit që të kenë qasje, sipas kërkesës, në dokumentet zyrtare të mbajtura nga autoritetet publike. Ky parim duhet të zbatohet pa diskriminim në çfarëdo baze, përfshirë atë të origjinës kombëtare.

Shtetet anëtare mund të kufizojnë të drejtën e qasjes në dokumente zyrtare. Kufizimet duhet të përcaktohen saktësisht në ligj, të jenë të domosdoshme në një shoqëri demokratike dhe të jenë proporcionale me qëllimin e mbrojtjes:

- i. siguria kombëtare, mbrojtja dhe marrëdhëniet ndërkombëtare;
- ii. siguria publike;
- iii. parandalimi, hetimi dhe ndjekja e veprimtarive kriminale;
- iv. privatësia dhe interesat e tjera të ligjshme private;
- v. interesat tregtare dhe të tjera ekonomike, qofshin ato private ose publike;

- vi. barazia e palëve në lidhje me procedurat gjyqësore;
- vii. natyra;
- viii. inspektimi, kontrolli dhe mbikëqyrja nga autoritetet publike;
- ix. politikat ekonomike, monetare dhe ato të kursit të këmbimit të shtetit;
- x. konfidencialiteti i diskutimeve brenda ose ndërmjet autoriteteve publike gjatë përgatitjes së brendshme të një çështjeje.

Qasja në një dokument mund të refuzohet nëse zbulimi i informacionit që përmban dokumenti zyrtar do të dëmtojë ose ka të ngjarë të dëmtojë cilindo nga interesat e përmendur në paragrafin 1, përveç nëse ekziston një interes mbizotërues i publikut për zbulim të informacionit.”

Rekomandimi CM/Rec(2016)4 i Komitetit të Ministrave të shteteve anëtare për mbrojtjen e të gazetarisë dhe sigurinë e gazetarëve dhe akterëve të tjerë të medias (Miratuar nga Komiteti i Ministrave më 13 prill 2016 në mbledhjen e 1253-të të zëvendësministrave)

«Shtetet Anëtare duhet të vendosin një kornizë gjithëpërfshirëse legjislative që u mundëson gazetarëve dhe aktorëve të tjerë të medias të kontribuojnë në debatin publik në mënyrë efektive dhe pa frikë. Një kornizë e tillë duhet (...) të garantojë qasjen e publikut në informacion (...)

Konventa e Këshillit të Evropës për Qasje në Dokumente Zyrtare²

Kjo Konventë është instrumenti i parë juridik detyrues ndërkombëtar që njeh një të drejtë të përgjithshme për qasje në dokumentet zyrtare të mbajtura nga autoritetet publike. Ajo përcakton të drejtën e qasjes në dokumente zyrtare. Kufizimet e kësaj të drejte lejohen vetëm për të mbrojtur interesa të caktuara si siguria kombëtare, mbrojtja ose privatësia. Ajo përcakton standardet minimale që do të zbatohen në përpunimin e kërkesave për qasje në dokumente zyrtare, procedurën e rishikimit dhe masat plotësuese dhe parasheh fleksibilitetin e nevojshëm për t’ua mundësuar ligjeve vendore të ndërtohen mbi këtë themel dhe të sigurojnë qasje edhe më të madhe në dokumente

“Neni 2 - E drejta për qasje në dokumente zyrtare

1. Secila Palë garanton të drejtën e secilit që, pa asnjë diskriminim mbi çfarëdo baze, të ketë qasje, sipas kërkesës, në dokumente zyrtare të mbajtura nga autoritetet publike.
2. Secila Palë merr masat e nevojshme në legjislacionin e saj të brendshëm për t’i futur në fuqi dispozitat për qasje në dokumente zyrtare të përcaktuara në këtë Konventë.
3. Këto masa merren më së voni në kohën e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente në lidhje me atë Palë.

Neni 3 - Kufizimet e mundshme të qasjes në dokumente zyrtare

1. Secila palë mund të kufizojë të drejtën e qasjes në dokumente zyrtare. Kufizimet përcaktohen saktësisht në ligj, të jenë të domosdoshme në një shoqëri demokratike dhe të jenë proporcionale me qëllimin e mbrojtjes:
 - a. siguria kombëtare, mbrojtja dhe marrëdhëniet ndërkombëtare;
 - b. siguria publike;
 - c. parandalimi, hetimi dhe ndjekja e veprimtarive kriminale;
 - d. hetimet disiplinore;
 - e. inspektimi, kontrolli dhe mbikëqyrja nga autoritetet publike;

² Përgatitur për nënshkrim më 18 qershor 2009. Deri më tash është ratifikuar nga shtatë shtete anëtare (Bosnja dhe Hercegovina, Finlanda, Hungaria, Lituania, Mali i Zi, Norvegjia dhe Suedia) dhe do të hyjë në fuqi në ditën e parë të muajit pas skadimit të tre muajve nga data në të cilën dhjetë shtete anëtare të Këshillit të Evropës shprehin pëlqimin e tyre për ta bërë Konventën të obligueshme

- f. privatësia dhe interesat e tjera të ligjshme private;
- g. interesat tregtare dhe të tjera ekonomike;
- h. politikat ekonomike, monetare dhe ato të kursit të këmbimit të shtetit;
- i. barazia e palëve në procedurat gjyqësore dhe administrimi efektiv i drejtësisë;
- j. mjedisi; ose
- k. diskutimet brenda ose ndërmjet autoriteteve publike në lidhje me shqyrtimin e një çështjeje.

Shtetet në fjalë, në kohën e nënshkrimit ose kur depozitojnë instrumentin e tyre të ratifikimit, pranimit, miratimit ose anëtarësimit, me anë të një deklarate drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës, mund të deklarojnë se komunikimi me familjen në pushtet, apo anëtarët e tyre ose të kreut të shtetit gjithashtu do të përfshihet midis kufizimeve të mundshme.

2. Qasja në informata që përmban një dokument zyrtar mund të refuzohet nëse zbulimi i informacionit i saj do të dëmtojë ose ka të ngjarë të dëmtojë cilindo nga interesat e përmendur në paragrafin 1, përveç nëse ekziston një interes mbizotërues i publikut për zbulim të informacionit.

3. Palët marrin në konsideratë caktimin e afateve kohore përtej të cilave nuk vlejné kufizimet e përmendura në paragrafin 1.

Neni 4 - Kërkesa për qasje në dokumente zyrtare

1. Një aplikues për një dokument zyrtar nuk është i detyruar të japë arsye pse dëshiron
2. qasje në dokumentin zyrtar. (...) "

Ky dokument është përkthyer në gjuhën shqipe në kuadër të projektit "Liria e Shprehjes dhe Liria e Mediave në Kosovë" pjesë e programit të përbashkët të Bashkimit Evropian dhe Këshillit të Evropës "Instrumenti Horizontal për Ballkanin Perëndimor dhe Turqinë 2019-2022". Pikëpamjet e shprehura këtu në asnjë rast nuk mund të merren bazë për të reflektuar opinionin zyrtar të Bashkimit Evropian

Përkthimi është
bashkë financuar nga
Bashkimi Evropian

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE